

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Інна ШКОЛЬНИК
16 жовтня 2025 р.

ПРОГРАМА

**Єдиний кваліфікаційний іспит за ступенем «магістр»
зі спеціальністю 081 «Право» освітньою програмою «Інтелектуальна власність»**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестаційний кваліфікаційний екзамен за ступенем «магістр» зі спеціальністю 081 «Право» освітньою програмою «Інтелектуальна власність» здійснюється шляхом оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників освітнього ступеню «магістр» з метою визначити рівень засвоєння випускниками навчальної програми.

На комплексний екзамен виносяться наступні дисципліни: «Конституційне право України», «Основи права Європейського Союзу (ЄС)», «Міжнародне публічне право, Міжнародний захист прав людини», «Адміністративне право України», «Адміністративне судочинство в Україні», «Цивільне право України», «Цивільне процесуальне право України», «Трудове право України», «Міжнародне приватне право», «Кримінальне право України», «Кримінальне процесуальне право України», «Міжнародне гуманітарне право», «Міжнародне кримінальне право», «Професійна етика та дисциплінарна відповідальність правника»

Екзамен проводиться письмово у формі тестування. Час відповіді на тести – 150 хвилин.

***АНОТАЦІЇ ТА КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА
КОМПЛЕКСНИЙ ЕКЗАМЕН***

**АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»**

Принципи конституційного статусу особи. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері. Поняття та елементи конституційного статусу особи. Система принципів конституційного статусу особи. Принцип рівності конституційного статусу особи. Принцип невідчужуваності та непорушності прав людини. Принцип гарантованості прав і свобод. Єдність прав та обов'язків. Принцип громадянства. Міжнародні договори у сфері прав людини. Практика ЄСПЛ у рішеннях КСУ. Гармонізація національного та міжнародного права. Особливості тлумачення КСУ принципів конституційного статусу особи: методологія тлумачення, еволюція правових позицій та вплив на правозастосовну практику. Конституційна скарга. Роль КСУ у захисті прав. Виконання рішень КСУ.

Зміст, обсяг захисту та критерії обмеження права на свободу думки й слова, права на доступ до публічної інформації, права на захист персональних даних, свободи совісті та свободи пересування. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері. Поняття та система конституційних прав у сфері свободи думки і слова. Міжнародно-правові стандарти захисту свободи вираження поглядів. Обмеження свободи слова в демократичному суспільстві. Право на доступ до публічної інформації: поняття та елементи. Критерії обмеження доступу до публічної інформації. Співвідношення права на доступ до інформації та захисту персональних даних.

Конституційно-правові гарантії захисту персональних даних. Правове регулювання обробки персональних даних. Зміст та елементи свободи совісті та віросповідання. Допустимі обмеження свободи совісті. Право на свободу пересування: поняття та складові. Механізми обмеження свободи пересування. Судовий захист інформаційних прав. Захист журналістських джерел інформації. Критерії допустимої критики публічних осіб. Особливості захисту персональних даних публічних осіб. Співвідношення публічного доступу та державної таємниці. Правові позиції КСУ щодо обмеження прав в умовах воєнного стану. Конституційна доктрина інформаційних прав в Україні. Перспективи розвитку правових позицій КСУ у сфері інформаційних прав.

Політичні права та участь громадян у вирішенні питань суспільного значення. Свобода мирних зібрань, свобода об'єднань: обсяг захисту та критерії обмеження. Рівність доступу громадян до публічної служби. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері. Поняття та система політичних прав громадян України. Конституційно-правові засади політичної участі громадян в Україні. Механізми реалізації права громадян на участь в управлінні державними справами. Форми безпосередньої демократії в системі політичних прав громадян України. Конституційні гарантії свободи мирних зібрань в Україні. Правове регулювання порядку проведення мирних зібрань. Обмеження свободи мирних зібрань: правові підстави та критерії. Міжнародні стандарти забезпечення права на мирні зібрання. Конституційне право громадян на свободу об'єднань. Правовий статус політичних партій як форми реалізації права на об'єднання. Порядок створення та припинення діяльності громадських об'єднань. Обмеження права на свободу об'єднань: конституційно-правовий аспект. Право громадян на участь у референдумах: конституційно-правове регулювання. Механізми забезпечення рівного доступу громадян до публічної служби. Конституційні принципи формування публічної служби в Україні. Правові позиції КСУ щодо реалізації права на публічну службу. Право громадян на звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування. Електронні петиції як форма реалізації політичних прав громадян. Конституційно-правові засади участі громадян у місцевому самоврядуванні. Механізми громадського контролю за діяльністю органів публічної влади. Правові позиції КСУ щодо свободи мирних зібрань. Конституційні гарантії права громадян на участь у виборах. Правове регулювання діяльності громадських організацій в Україні. Механізми захисту політичних прав громадян в Україні. Роль КСУ у забезпеченні політичних прав громадян. Обмеження політичних прав в умовах воєнного стану. Міжнародно-правові стандарти забезпечення політичних прав громадян. Роль громадських рад при органах державної влади. Конституційно-правові механізми громадських консультацій. Правові позиції КСУ щодо обмеження політичних прав громадян.

Зміст конституційних гарантій прав і свобод людини. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері. Поняття та система конституційних гарантій прав і свобод людини в Україні. Інституційні гарантії прав і свобод людини: система та механізми реалізації. Роль Конституційного Суду України в механізмі захисту прав і свобод людини. Правові позиції КСУ щодо сутності та змісту конституційних гарантій прав людини. Конституційне право на судовий захист як основоположна гарантія прав і свобод. Роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в системі гарантій прав і свобод. Заборона звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод: правові позиції КСУ. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини як складова системи конституційних гарантій. Правові позиції КСУ щодо обмеження конституційних прав і свобод. Гарантії права на правову допомогу в практиці Конституційного Суду України. Конституційні гарантії права на доступ до публічної інформації. Процесуальні гарантії прав і свобод людини в конституційному судочинстві. Правові позиції КСУ щодо соціальних гарантій прав людини. Конституційні гарантії права на життя та їх тлумачення в рішеннях КСУ. Механізми відновлення порушених конституційних прав і свобод: практика КСУ.

Конституційні обмеження у здійсненні конституційних прав та свобод людини в Україні. Допустимі критерії обмеження прав людини: значення принципу пропорційності. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері. Поняття та правова природа конституційних обмежень прав і свобод людини. Система конституційно допустимих обмежень прав людини в Україні. Принцип пропорційності в системі конституційних обмежень прав людини. Правові позиції КСУ щодо критеріїв допустимості обмеження прав і свобод. Легітимна мета як умова правомірності обмеження конституційних прав. Тест на пропорційність в практиці Конституційного Суду України. Співвідношення публічних та приватних інтересів при обмеженні прав людини. Особливості обмеження прав людини в умовах воєнного та надзвичайного стану. Правові позиції КСУ щодо обмеження соціально-економічних прав. Міжнародні стандарти обмеження прав людини та їх імплементація в Україні. Роль принципу правової визначеності при встановленні обмежень прав людини. Практика КСУ щодо обмеження політичних прав громадян. Конституційні гарантії від надмірного обмеження прав і свобод. Механізми судового контролю за пропорційністю обмежень прав людини. Правові позиції КСУ щодо меж дискреції законодавця при обмеженні прав людини.

Місце конституційної скарги в механізмі захисту прав людини в Україні. Поняття та правова природа інституту конституційної скарги в Україні. Умови прийнятності конституційної скарги: нормативне регулювання та практика КСУ. Суб'єкти права на конституційну скаргу та особливості їх правового статусу. Предмет конституційної скарги: межі оскарження та критерії визначення. Процесуальні строки у провадженнях за конституційними скаргами. Порядок розгляду конституційних скарг Конституційним Судом України. Юридичні наслідки рішень КСУ за результатами розгляду конституційних скарг. Забезпечувальний наказ у механізмі конституційної скарги: підстави та порядок застосування. Особливості виконання рішень КСУ за результатами розгляду конституційних скарг. Проблеми ефективності інституту конституційної скарги в Україні та шляхи їх вирішення.

Порядок звернення із конституційною скаргою до Конституційного Суду України. Особливості провадження у справах за конституційними скаргами в Конституційному Суді України. Нормативно-правове регулювання порядку подання конституційної скарги в Україні. Вимоги до форми та змісту конституційної скарги. Процедура попередньої перевірки конституційної скарги Секретаріатом КСУ. Підстави для відмови у відкритті конституційного провадження за скаргою. Роль колегій суддів КСУ у вирішенні питання про відкриття провадження. Особливості представництва суб'єкта права на конституційну скаргу в КСУ. Процесуальні строки на різних стадіях провадження за конституційною скаргою. Порядок розгляду справ за конституційними скаргами у Сенаті КСУ. Підстави та порядок передачі справи на розгляд Великої палати КСУ. Участь сторін у провадженні за конституційною скаргою: права та обов'язки. Особливості дослідження матеріалів справи за конституційною скаргою. Порядок залучення експертів та спеціалістів у провадженнях за конституційними скаргами. Процедура ухвалення рішення за результатами розгляду конституційної скарги. Особливості окремої думки судді КСУ у справах за конституційними скаргами. Порядок оприлюднення та набрання чинності рішеннями КСУ за конституційними скаргами.

Типові питання з дисципліни «Конституційне право України»:

Чи згодні ви з тим, що Президент України:

- А. призначає за згодою Верховної Ради Прем'єр-міністра України;
- В. призначає на посаду та звільняє з посади Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- С. призначає за поданням Прем'єр-міністра членів Кабінету Міністрів України;
- Д. вносить до Верховної Ради України подання про призначення Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України?

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ЄС)»

Право ЄС як правопорядок *suigeneris*. Верховенство і пряма дія права ЄС (справа *Costa v. ENEL* 1964 р. і справа *Van Gend & Loos* 1963 р.). Принцип субсидіарності і принцип пропорційності у праві ЄС. Копенгагенські і мадрридський критерії для вступу в ЄС. Особлива природа права ЄС як правопорядку *sui generis*: характерні ознаки та відмінності від міжнародного і національного права. Принцип верховенства права ЄС: еволюція концепції в практиці Суду ЄС та правові наслідки справи *Costa v. ENEL*. Доктрина прямої дії права ЄС: значення справи *Van Gend & Loos* та сучасні підходи до її застосування. Принцип субсидіарності в праві ЄС: механізми розподілу компетенцій між ЄС та державами-членами. Реалізація принципу пропорційності в правовій системі ЄС: критерії та практика застосування. Копенгагенські критерії членства в ЄС: політичні, економічні та правові вимоги до держав-кандидатів. Мадридський критерій адміністративної спроможності: значення для процесу європейської інтеграції та вступу нових держав до ЄС.

Установчі договори ЄС і Хартія основоположних прав ЄС 2000 р. Правові акти ЄС (стаття 288 Договору про функціонування ЄС). Система установчих договорів ЄС: Договір про Європейський Союз та Договір про функціонування Європейського Союзу, їх співвідношення та основний зміст. Хартія основоположних прав ЄС 2000 року: правова природа, структура та механізми забезпечення прав і свобод. Види правових актів ЄС за статтею 288 ДФЄС: регламенти, директиви, рішення, рекомендації та висновки. Особливості прийняття та імплементації регламентів і директив ЄС у правовій системі держав-членів. Юридична сила та сфера застосування різних видів правових актів ЄС: порівняльна характеристика та практика застосування.

Порядок утворення і повноваження інституцій ЄС (Європейський Парламент, Європейська Рада, Рада ЄС, Європейська Комісія, Європейський центральний банк, Рахункова палата ЄС). Юрисдикція Суду Справедливості ЄС (Загального суду і Суду Справедливості). Інституційна структура Європейського Союзу: система органів та принципи їх взаємодії. Європейський Парламент: порядок формування, внутрішня структура та повноваження у законодавчому процесі ЄС. Європейська Рада та Рада ЄС: склад, порядок прийняття рішень та роль у визначенні політики ЄС. Європейська Комісія: порядок формування, структура та виконавчі повноваження в системі органів ЄС. Європейський центральний банк та Європейська система центральних банків: завдання та повноваження в монетарній політиці ЄС. Рахункова палата ЄС: функції та повноваження у сфері фінансового контролю. Структура та організація судової системи ЄС: Суд Справедливості та Загальний суд. Види проваджень у Суді Справедливості ЄС: преюдиціальні запити, позови про порушення, позови про скасування актів та інші форми судового контролю.

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Критерії прямої дії норм Угоди про асоціацію (рішення Верховного Суду у справі від 04 липня 2019 р. № 910/4947/18 (справа за позовом ТОВ «КАНЖУТ»). Застосування норм права ЄС у правопорядку України (Постанова Великої Палати Верховного Суду від 3 серпня 2022 р. у справі № 910/9627/20). Правова природа та структура Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: основні положення та механізми реалізації. Критерії визначення прямої дії норм Угоди про асоціацію у світлі рішення Верховного Суду у справі "КАНЖУТ". Правові механізми імплементації Угоди про асоціацію в національний правопорядок України. Роль судової практики у забезпеченні ефективної реалізації Угоди про асоціацію. Правові позиції Верховного Суду щодо застосування норм права ЄС у справі № 910/9627/20. Вплив Угоди про асоціацію на розвиток національного законодавства України. Особливості

застосування українськими судами практики Суду Справедливості ЄС. Механізми гармонізації законодавства України з правом ЄС відповідно до Угоди про асоціацію. Інституційна співпраця між Україною та ЄС у рамках реалізації Угоди про асоціацію.

Типові питання з дисципліни «Основи права Європейського Союзу (ЄС)»:

Чи згодні ви з тим, що Рада Європейського Союзу:

- A. складається з міністрів держав-членів ЄС;
- B. приймає рішення кваліфікованою більшістю голосів;
- C. головування в Раді здійснюється державами-членами по чергову;
- D. має право самостійно приймати директиви ЄС?

**АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ
ЛЮДИНИ»**

Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях. Поняття визнання у міжнародному праві. Форми, види та засоби визнання. Визнання нових держав та урядів. Інші види визнання у міжнародному публічному праві. Види і сфери міжнародного співробітництва. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України. Механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини. Загальні та індивідуальні заходи. Тимчасові заходи. Пілотні рішення. Правові засади членства України в міжнародних організаціях: конституційні основи та міжнародно-правове регулювання. Форми участі України в діяльності міжнародних організацій: повноправне членство, асоційоване членство, статус спостерігача. Правові механізми виконання Україною зобов'язань, що випливають із членства в міжнародних організаціях: особливості імплементації та практика застосування.

Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України. Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Поняття міжнародних договорів. Поняття міжнародного договору, його структура та форма. Класифікація міжнародних договорів. Порядок і основні стадії укладення міжнародних договорів. Форми надання державами згоди на обов'язковість міжнародного договору. Дія та припинення дії міжнародних договорів. Тлумачення міжнародного договору. Закон України «Про міжнародні договори України». Монізм та дуалізм у міжнародному праві. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України. Поняття наднаціональності. Принципи верховенства та прямої дії права ЄС.

Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території. Правовий режим територій у міжнародному праві. Державна територія та її складові. Державні кордони, їх види та встановлення. Делімітація. Демаркація. Правові підстави зміни державної території. Нейтралізовані території. Демілітаризовані території. Правовий статус окупованих територій у міжнародному праві.

Питання статусу та режиму морських просторів, зокрема участь України у міжнародних конвенційних механізмах. Міжнародно-правові засади статусу та режиму повітряних та космічних просторів, зокрема участь України у міжнародних конвенційних механізмах. Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права. Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Правовий статус і режим внутрішніх вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та

міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Поняття, принципи та джерела міжнародного повітряного права. Правовий режим польотів у національному повітряному просторі. Режим польотів над відкритим морем, міжнародними протоками та архіпелажними водами. Правовий режим міжнародних повітряних сполучень. Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. Поняття, джерела та принципи міжнародного космічного права. Правовий режим космічного простору та небесних тіл. Правовий статус космічних об'єктів та космонавтів. Відповідальність у міжнародному космічному праві.

Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища. Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті 1991 р. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища 1998 р.

Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки. Утримання від застосування сили чи погрози її застосування в Статуті ООН. Поняття агресії. Гуманітарна інтервенція. Захист власних громадян. Превентивна (попереджувальна) самооборона. Поняття систем колективної безпеки. Зобов'язання, які випливають з участі в системах колективної безпеки. Організація північноатлантичного договору.

Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах. Поняття і міжнародно-правове забезпечення мирних засобів розв'язання міжнародних спорів. Переговори, консультації, добрі послуги та посередництво. Обстеження і примирення. Міжнародна судова процедура. Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН. Регіональні й спеціальні міжнародні судові установи. Міжнародні арбітражні (третейські) суди. Вирішення міжнародних спорів у рамках міжнародних організацій. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах. Провадження щодо острова Зміїний. Провадження України проти Росії в МКС та ЄСПЛ. Позов України проти Російської Федерації щодо порушення Конвенції про заборону фінансування тероризму та Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Морський арбітраж щодо порушення РФ Конвенції ООН з морського права.

Міжнародно-правові стандарти захисту прав індивіда. Поняття статусу індивіда. Громадянство: набуття та припинення. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством. Міжнародні акти щодо врегулювання питань громадянства. Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство, 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення випадків безгромадянства 1961 р. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Право притулку. Права людини як складова правового статусу індивіда. Права людини і права громадянина. Міжнародно-правові гарантії дотримання прав людини. Права людини у національному конституційному праві.

Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням. Універсальний механізм захисту прав людини. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Статутні органи захисту прав людини. Рада ООН з прав людини. Універсальний періодичний огляд. Рада Безпеки ООН. Міжнародний Суд ООН. Економічна і соціальна рада ООН. Секретаріат ООН. Верховний Комісар ООН з прав людини. Договірні органи захисту прав людини. Комітет із прав людини. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок. Комітет із прав дитини. Комітет проти катувань. Комітет із ліквідації расової дискримінації. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).

Регіональні механізми захисту прав людини. Захист прав людини в діяльності ОБСЄ. Захист прав людини в діяльності Ради Європи. ПАРЕ. Комітет міністрів Ради Європи. Європейський суд з прав людини. Вплив практики ЄСПЛ на законодавство України. Позитивні і негативні зобов'язання України за Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод.

Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України. Місце Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у правовій системі України. Юридична сила Конвенції та протоколів до неї. Співвідношення Конвенції з Конституцією та законами України. Механізм імплементації положень Конвенції у національне законодавство. Практика ЄСПЛ як джерело права в Україні. Закон України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини". Обов'язковість рішень ЄСПЛ. Особливості застосування практики ЄСПЛ національними судами. Принцип автономного тлумачення Конвенції. Виконання рішень ЄСПЛ в Україні: процедура, суб'єкти, строки. Індивідуальні та загальні заходи щодо виконання рішень ЄСПЛ. Роль Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ. Контроль за виконанням рішень ЄСПЛ. Вплив практики ЄСПЛ на розвиток національної судової практики. Застосування правових позицій ЄСПЛ при здійсненні правосуддя. Посилання на практику ЄСПЛ у судових рішеннях. Значення практики ЄСПЛ для забезпечення єдності судової практики. Системні/структурні проблеми у правовій системі України, виявлені в рішеннях ЄСПЛ. Пілотні рішення щодо України. Шляхи вирішення системних проблем. Превентивні механізми запобігання порушенням Конвенції. Реформування національного законодавства та правозастосовної практики під впливом практики ЄСПЛ.

Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності. Поняття та види міжнародних правопорушень. Види і форми відповідальності. Обставини, що виключають відповідальність держав. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р. Відповідальність за правомірну діяльність. Міжнародно-правові зобов'язання *erga omnes* суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством. Умови правомірності та механізм застосування санкцій за міжнародним публічним правом. Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів. Санкції щодо Російської Федерації та персональні спеціальні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України.

Типові питання з дисципліни «Міжнародне публічне право, міжнародний захист прав людини»:

Встановіть, в якому випадку відбулось приниження гідності особи у розумінні статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод:

- A. Примусова стерилізація жінки ромського походження під час проведення кесаревого розтину
- B. Оприлюднення архівного групового фото, на якому зображено далекого родича заявника, з негативними коментарями на адресу тих, хто на фото зображений
- C. Відсутність гарячого водопостачання протягом доби у в'язниці через ремонтні роботи
- D. Проведення обшуків у камері засудженого не менше одного разу на місяць після візитів його родичів та знайомих за умови наявності підстав вважати, що засуджений має намір влаштувати бунт у в'язниці

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Інструменти публічного адміністрування : нормативний акт, адміністративний акт, адміністративний договір. Розуміння інструментів публічного адміністрування. Поняття інструмента публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки нормативного акта суб'єкта публічного адміністрування. Види нормативних актів (за суб'єктами видання, територіальним охопленням діяльності, за ознакою внутрішньої та зовнішньої спрямованості). Вимоги до нормативного акта. Порядок підготовки та ухвалення. Зміст і значення антикорупційної експертизи. Державна реєстрація нормативного акта. Процедура оприлюднення та набрання чинності. Підстави для визнання нормативного акта протиправним. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час його підготовки та видання. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного акта. Відмежування адміністративного акта від інших актів (документів) суб'єкта публічного адміністрування. Види адміністративних актів. Процедура видання адміністративного акта. Чинність адміністративного акта (умови чинності, способи доведення до відома, припинення чинності). Виконання адміністративного акта. Поняття нікчемності адміністративного акта. Підстави визнання адміністративного акта нікчемним. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору. Види адміністративних договорів. Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні Поняття адміністративного розсуду. Умови застосування адміністративного розсуду (наявність законодавчого уповноваження на адміністративний розсуд; оприлюднення норм, що уповноважують на адміністративний розсуд; достатність юридичної визначеності уповноважень на адміністративний розсуд; обов'язок дотримуватися мети уповноваження; обов'язок ретельно з'ясовувати обставини в справі; обов'язок дотримуватися принципу пропорційності; обов'язок дотримуватися принципу рівності; обов'язок дотримуватися критеріїв розсудливості; обов'язок мотивувати свої рішення). Використання електронного врядування в публічному адмініструванні Поняття електронного врядування. Елементи електронного врядування. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд».

Принципи адміністративної процедури. Розуміння адміністративної процедури. Поняття адміністративної процедури. Види адміністративної процедури (реєстраційні, дозвільні, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до відповідальності; процедури за заявою особи, процедури за службовим обов'язком). Принципи адміністративної процедури. Система принципів адміністративної процедури. Зміст окремих принципів адміністративної процедури (верховенство права, зокрема законність та юридична визначеність, рівність перед законом, обґрунтованість та визначеність, безсторонність (неупередженість) адміністративного органу, добросовісність і розсудливість, пропорційність, відкритість, своєчасність і розумний строк, ефективність, презумпція правомірності дій та вимог особи, офіційність, гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні, гарантування ефективних засобів правового захисту).

Обмеження, що застосовують до публічних службовців з метою запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням. Поняття та завдання обмежень для публічних службовців з метою запобігання корупції. Обмеження щодо сумісництва та суміщення посад у державній службі. Вимоги щодо фінансового контролю та декларування доходів публічних службовців. Обмеження щодо отримання подарунків

та підлг публічними службовцями. Правила щодо запобігання конфлікту інтересів серед публічних службовців. Контроль за дотриманням етичних стандартів публічними службовцями. Відповідальність за порушення антикорупційних обмежень серед публічних службовців.

Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Поняття та особливості адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Законодавчі основи відповідальності за корупційні адміністративні правопорушення. Види адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Процес розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Суб'єкти адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Юридична відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері корупції. Перегляд і оскарження рішень у справах про корупційні адміністративні правопорушення.

Види адміністративних стягнень та основні правила їх накладення. Поняття адміністративного стягнення та його мета. Класифікація адміністративних стягнень у законодавстві України. Штраф як вид адміністративного стягнення. Конфіскація предмета як адміністративне стягнення. Адміністративний арешт як вид стягнення. Позбавлення спеціального права як адміністративне стягнення. Громадські роботи як вид адміністративного стягнення. Попередження як найлегше адміністративне стягнення. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Основні правила накладення адміністративних стягнень. Обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність при накладенні адміністративних стягнень. Оскарження та перегляд рішень про накладення адміністративних стягнень.

Провадження в справі про адміністративне правопорушення: принципи, стадії, акти, що складають на певних стадіях провадження. Поняття провадження у справі про адміністративне правопорушення. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження у справі про адміністративне правопорушення. Порушення справи про адміністративне правопорушення. Адміністративне розслідування справи про правопорушення. Протокол про адміністративне правопорушення: поняття та зміст. Розгляд справи про адміністративне правопорушення уповноваженими органами. Права та обов'язки сторін у провадженні по адміністративному правопорушенню. Принцип забезпечення права на захист у провадженні. Прийняття постанови у справі про адміністративне правопорушення. Зміст і види постанов у справах про адміністративні правопорушення. Перегляд постанови про адміністративне правопорушення. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення. Закінчення провадження та його правові наслідки. Документи, що складаються на різних стадіях провадження.

Типові питання з дисципліни «Адміністративне право України»:

Стадія провадження, яка розпочинається відразу після прийняття постанови або після розгляду скарги, протесту:

- A. виконання постанови
- B. адміністративне розслідування
- C. розгляд справи
- D. перегляд постанови

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ»

Офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства. Правова природа адміністративного судочинства: поняття, ознаки та зміст. Поняття, завдання, джерела та форми адміністративного судочинства. Принципи адміністративного судочинства. Офіційне з'ясування всіх

обставин у справі. Поняття, зміст та склад адміністративно-судочинських правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-судочинських правовідносин. Адміністративна справа і публічно-правовий спір. Суб'єкт владних повноважень. Адміністративний суд. Адміністративна справа незначної складності (малозначна справа). Типові адміністративні справи. Зразкова адміністративна справа. Похідна позовна вимога.

Предметна, інстанційна та територіальна юрисдикція адміністративних судів. Предметна юрисдикція адміністративних судів. Розгляд кількох пов'язаних між собою вимог. Інстанційна юрисдикція адміністративних судів. Територіальна юрисдикція (підсудність) адміністративних судів (справ). Виключна підсудність адміністративних судів.

Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень. Поняття адміністративно-правового захисту прав людини і громадянина. Види адміністративно-правових засобів захисту прав людини і громадянина. Право особи на звернення та оскарження. Поняття звернення громадян та їх види. Судовий захист та контроль. Діяльність органів прокуратури та представництво інтересів особи прокурором в адміністративному судочинстві.

Види адміністративних справ та форми адміністративного судочинства, що їм відповідають. Поняття та особливості адміністративної справи. Класифікація адміністративних справ за різними критеріями. Загальне позовне провадження в адміністративному судочинстві: поняття, особливості та категорії справ. Строки розгляду справ у загальному позовному провадженні. Процесуальні особливості розгляду справ у загальному позовному провадженні. Спрощене позовне провадження: сутність, критерії віднесення справ та процедура розгляду. Категорії справ, що розглядаються в порядку спрощеного провадження. Особливості розгляду справ у спрощеному провадженні. Особливості розгляду термінових адміністративних справ. Види термінових справ. Процесуальні строки розгляду термінових справ. Особливості виконання рішень у термінових справах. Розгляд типових та зразкових справ в адміністративному судочинстві. Порядок відкриття провадження у зразковій справі. Особливості розгляду типових справ. Значення рішення у зразковій справі. Особливості розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень. Предметна юрисдикція та підсудність таких справ. Специфіка розгляду виборчих спорів та спорів, пов'язаних із процесом референдуму. Особливості обчислення процесуальних строків. Забезпечення позову у виборчих справах. Виконання судових рішень у виборчих справах. Особливості розгляду справ з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Строки звернення до суду. Повноваження суду при вирішенні таких справ. Особливості провадження у справах, пов'язаних із застосуванням санкцій за зверненням суб'єктів владних повноважень. Права та обов'язки учасників таких справ. Особливості судових рішень у справах про застосування санкцій. Особливості розгляду соціальних спорів. Справи щодо пенсійного та іншого соціального забезпечення. Процесуальні особливості розгляду спорів з приводу обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання соціальних виплат, доплат, соціальних послуг, допомоги, захисту, пільг.

Типові питання з дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні»: Викладені в письмовій або усній формі пропозиції, заяви і скарги громадян України, щодо реалізації своїх законних прав та інтересів, це:

- А. скарга
- В. заява
- С. пропозиція
- Д. звернення громадян

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Правові наслідки недійсності правочинів.

Правова природа недійсного правочину. Підстави недійсності правочинів. Правові відмінності нікчемних та оспорюваних правочинів. Види недійсних правочинів. Визнання нікчемного правочину дійсним (конвалідація правочину). Недійсність частини правочину. Загальні та спеціальні наслідки недійсності правочинів. Застосування реституції в цивільному праві.

Особисті немайнові відносини у цивільному праві.

Роль і значення особистих немайнових прав. Поняття особистих немайнових прав, не пов'язаних і майновими. Ознаки особистих немайнових відносин. Зміст особистих абсолютних правовідносин. Класифікація особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист особистих немайнових прав. Захист права на повагу до честі та гідності фізичної особи, права на недоторканність ділової репутації фізичної та юридичної особи.

Здійснення і захист права власності та інших речових прав.

Право власності в системі речових прав. Об'єкти та суб'єкти права власності. Особливості здійснення права власності на окремі види майна (житло, земельні ділянки, самочинне будівництво). Здійснення права спільної сумісної та спільної часткової власності. Земельний сервітут. Особистий сервітут. Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Речово-правові способи захисту права власності. Зобов'язально-правові способи захисту права власності. Витребування власником майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Вимоги по усуненню порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов).

Правові наслідки порушення договірних зобов'язань.

Поняття, підстави та види порушення договірних зобов'язань. Теоретичні конструкції цивільно-правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань. Форми та види цивільно-правової відповідальності. Підстави цивільно-правової відповідальності. Поняття та форми вини в цивільному праві, відповідальність без вини. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності. Відповідальність за порушення грошових зобов'язань. Солідарна та субсидіарна відповідальність. Відшкодування збитків, неодержаних доходів (упущеної вигоди), завданої матеріальної та моральної шкоди, як наслідки порушення договірних зобов'язань. Збитки та неустойка, як основні форми цивільно-правової відповідальності.

Деліктна відповідальність у цивільному праві.

Поняття та особливості деліктної відповідальності. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами. Відповідальність організації за шкоду, заподіяну з вини її працівників. Відповідальність державних і громадських організацій за заподіяння шкоди незаконними діями службових осіб під час виконання ними своїх службових обов'язків. Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду. Відповідальність за шкоду, заподіяну неповнолітніми, недієздатними і громадянами, нездатними розуміти значення своїх дій. Обсяг відповідальності за заподіяну шкоду, врахування вини потерпілого і майнового стану особи, яка заподіяла шкоду. Особливості відшкодування шкоди в разі ушкодження здоров'я і заподіяння смерті громадянину.

Зобов'язання щодо передачі майна у власність та у користування.

Поняття, сфера застосування і значення договору купівлі-продажу. Сторони в договорі купівлі-продажу. Сторони, предмет, ціна і форма договору купівлі-продажу. Момент

виникнення права власності (повного господарського відання, оперативного управління) у покупця. Права й обов'язки сторін. Відповідальність сторін за порушення договору. Особливості окремих видів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу. Поняття та значення договору міни. Поняття і значення договору поставки. Законодавство про поставки. Поняття, значення та сфера застосування договору контрактації. Поняття, значення та сфера застосування договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Поняття і особливості договору дарування. Поняття та значення договору ренти. Поняття та форма договору довічного утримання (догляду). Поняття і сфера застосування договору майнового найму, його види. Предмет та істотні умови договору майнового найму. Найм (оренда) земельної ділянки. Найм будівлі або іншої капітальної споруди. Найм (оренда) транспортного засобу. Поняття та види договору найму житла. Договір побутового прокату. Поняття та види договору лізингу. Договір позички. Відмежування договору позички від договору позики.

Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Поняття зобов'язань, що виникають унаслідок безпідставного придбання або збереження майна. Зміст вимог про повернення безпідставно придбаного або збереженого майна. Повернення в натурі та відшкодування доходів від безпідставно набутого майна. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Захист права інтелектуальної власності.

Система правової охорони та захисту результатів інтелектуальної власності. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Способи захисту прав на винахід та корисну модель. Способи захисту прав на промисловий зразок. Правовий захист прав на торговельну марку. Судова експертиза у справах, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності.

Застосування норм спадкового права.

Поняття і значення спадкування. Час і місце відкриття спадщини. Спадкодавець. Спадкоємці. Спадкове майно. Спадкування за законом. Розподіл спадкового майна між спадкоємцями. Спадкування за заповітом. Право на обов'язкову частку. Заповідальний відказ. Скасування і зміна заповіту. Строк для прийняття спадщини. Оформлення спадкових прав. Відмова від спадщини. Перехід спадщини до держави. Охорона спадкового майна. Спадковий договір.

Типові питання з дисципліни «Цивільне право України»:

Умови (підстави) цивільно-правової відповідальності:

- A. протиправна поведінка, шкода, вина, причинно наслідковий зв'язок
- B. правопорушення, шкода, причинно наслідковий зв'язок
- C. протиправна поведінки (дії чи бездіяльності) особи, заподіяння шкоди, вина особи, яка заподіяла шкоду
- D. заподіяння шкоди, вина особи, яка заподіяла шкоду, причинно наслідковий зв'язок

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Предметна, суб'єктна, інстанційна та територіальна цивільна юрисдикція.

Поняття цивільної юрисдикції та її види. Загальні правила визначення юрисдикції цивільних справ. Співвідношення судової юрисдикції з іншими формами захисту цивільних прав. Предметна юрисдикція: поняття та критерії визначення. Справи, що розглядаються в порядку цивільного судочинства. Розмежування предметної юрисдикції між загальними та спеціалізованими судами. Суб'єктна юрисдикція: поняття та особливості визначення. Участь іноземного елемента в цивільному процесі. Виключна юрисдикція судів України у справах з іноземним елементом. Інстанційна юрисдикція:

система судів цивільної юрисдикції. Повноваження судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій. Особливості розгляду справ у різних інстанціях. Територіальна юрисдикція (підсудність): поняття та види. Загальна, альтернативна, виключна та договірна підсудність. Наслідки порушення правил підсудності. Наслідки недотримання правил юрисдикції. Порядок вирішення спорів щодо юрисдикції. Відмова у відкритті провадження через порушення правил юрисдикції.

Належне представництво при захисті прав, свобод та інтересів у порядку цивільного судочинства.

Поняття та види представництва в цивільному процесі. Процесуальний статус представника. Документи, що посвідчують повноваження представників. Законне представництво: підстави та особливості здійснення. Представництво малолітніх, неповнолітніх, недієздатних та обмежено дієздатних осіб. Повноваження законних представників та порядок їх посвідчення. Повноваження представника в цивільному процесі: загальні та спеціальні. Обмеження повноважень представника. Договірне представництво: порядок оформлення та припинення повноважень. Види довіреностей. Припинення представництва за довіреністю. Відмова представника від наданих повноважень. Представництво прав та інтересів юридичних осіб у цивільному процесі. Особливості оформлення повноважень керівників та інших представників юридичних осіб. Представництво держави та територіальних громад. Множинність представників. Заміна неналежного представника. Процесуальні наслідки неналежного оформлення повноважень представника. Відповідальність представника. Особи, які не можуть бути представниками. Несумісність процесуального статусу представника з іншими процесуальними статусами. Конфлікт інтересів при здійсненні представництва. Особливості представництва у справах окремих категорій (сімейні справи, трудові спори, справи про визнання особи недієздатною тощо). Представництво у справах з іноземним елементом. Консульське представництво.

Позовне провадження : практичні проблеми розгляду і вирішення цивільних справ. Поняття позову. Види позовів. Підстави та види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення. Заяви по суті справи, їх види. Позовна заява, її зміст і форма. Пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження в справі. Відкриття провадження в справі. Підготовче провадження. Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов. Врегулювання спору за участю судді. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. Завдання та строки розгляду справи по суті. Відкриття розгляду справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу. Зупинення та закриття провадження в справі. Залишення позову без розгляду. Поняття та види судових рішень. Порядок ухвалення судового рішення. Законність і обґрунтованість судового рішення. Проголошення судового рішення. Набрання рішенням суду законної сили. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження. Умови та порядок проведення заочного розгляду справи. Проблеми належного повідомлення сторін. Проблеми своєчасності розгляду справ та дотримання процесуальних строків. Особливості розгляду справ в умовах воєнного стану. Використання електронних доказів та проблеми їх допустимості. Проблеми виконання судових рішень.

Особливості розгляду цивільних справ у порядку окремого та наказного провадження. Поняття та сутність окремого провадження. Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Порядок розгляду справ про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Перегляд судових рішень у цивільних справах. Поняття та сутність

апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження. Строк на апеляційне оскарження. Форма й зміст апеляційної скарги, порядок її подання. Відкриття апеляційного провадження. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції. Постанова суду апеляційної інстанції. Поняття та сутність касаційного провадження. Суд касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма й зміст касаційної скарги, порядок її подання. Відкриття касаційного провадження. Касаційний розгляд. Повноваження суду касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

Типові питання з дисципліни «Цивільне процесуальне право України»:

Чи має право суд витребувати необхідні докази в справах окремого провадження:

- A. з власної ініціативи суд не повинен витребувати докази;
- B. з власної ініціативи за згодою з учасниками з метою обґрунтування заявлених вимог;
- C. з власної ініціативи з метою з'ясування обставин справи;
- D. суд взагалі не повинен витребувати докази, навіть за клопотанням сторін.

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Зайнятість населення і працевлаштування. Право на працю і соціальні механізми його реалізації. Законодавчі акти України про зайнятість та соціальний захист населення. Поняття зайнятості населення, його види та форми. Політика зайнятості та роль держави в її реалізації. Показники зайнятості. Безробіття та його причини. Види та форми безробіття. Державні, регіональні і територіальні програми зайнятості. Державна служба зайнятості та її роль у працевлаштування безробітних. Особливі гарантії держави при втраті роботи. Гарантійні компенсації безробітним, їх види, розміри, умови виплати.

Трудовий договір та його види. Поняття та значення трудового договору у трудовому праві України. Класифікація та особливості трудових договорів. Класифікація трудових договорів за терміном дії. Класифікація трудових договорів за суб'єктним складом. Види трудових договорів за формою працевлаштування. Особливості укладення окремих видів трудових договорів. Контракт як особлива форма трудового договору.

Робочий час і час відпочинку. Поняття робочого часу та його види. Режим робочого часу та його види. Порядок залучення до надурочних робіт та чергування. Поняття та види часу відпочинку за трудовим правом. Перерва протягом робочого дня. Щоденний і щотижневий відпочинок. Порядок залучення працівників до роботи у святкові та неробочі дні. Поняття та види відпусток за трудовим законодавством. Порядок надання щорічних відпусток.

Оплата праці та її нормування. Гарантії та компенсації. Поняття, структура та особливості заробітної плати. Методи регулювання оплати праці. Форми, строки, періодичність і місце виплати заробітної плати. Система та форми оплати праці. Тарифна система оплати праці. Обмеження відрахувань із заробітної плати. Гарантійні та компенсаційні виплати.

Трудова дисципліна. Поняття і значення дисципліни праці та методи її забезпечення. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Основні трудові обов'язки працівника і роботодавця (адміністрації). Заходи заохочення за успіхи у праці. Дисциплінарна відповідальність та її види. Заходи дисциплінарного стягнення і порядок їх застосування. Особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців.

Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Поняття та загальна характеристика матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності працівників. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду заподіяну працівникові.

Трудові спори. Загальна характеристика трудових спорів. Історія виникнення і розвитку трудових спорів в Україні. Причини виникнення трудових спорів. Поняття трудового спору. Класифікація трудових спорів. Причини і умови трудових спорів. Вплив соціально-економічної ситуації на виникнення трудових спорів. Попередження трудових спорів. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів у комісіях по трудових спорах. Порядок розгляду трудових спорів у судах. Порядок розгляду колективних трудових спорів. Поняття, види та сторони колективних трудових спорів (конфліктів). Формування та порядок розгляду вимог найманих працівників. Момент виникнення колективного трудового спору. Вирішення колективного трудового спору примирною комісією. Вирішення колективного трудового спору трудовим арбітражем. Правовий статус Національної служби посередництва і примирення.

Типові питання з дисципліни «Трудове право України»

Тарифна система як основа організації оплати праці включає:

- A. тарифні ставки і тарифні сітки, схеми посадових окладів, тарифно-кваліфікаційні довідники;
- B. схеми окладів і тарифних розрядів;
- C. тарифні ставки, гарантійні виплати і компенсації;
- D. тарифну сітку, заохочувальні та компенсаційні виплати.

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

Колізійний метод регулювання відносин у міжнародному приватному праві. Застосування колізійних норм. Колізійний метод регулювання у міжнародному приватному праві. Природа та роль колізійних норм у міжнародному приватному праві. Переваги та недоліки колізійного методу. Сфера застосування колізійного методу. Колізійна норма: поняття, структура та види. Обсяг та прив'язка колізійної норми. Класифікація колізійних норм за різними критеріями. Тлумачення та застосування колізійних норм. Основні формули прикріплення (типи колізійних прив'язок) у міжнародному приватному праві. Сфера застосування окремих формул прикріплення. Множинність та кумуляція колізійних прив'язок.

Колізійні питання права власності. Закон місця знаходження речі Поняття рухомого і нерухомого майна в законодавстві різних країн. Проблема мобільної колізії та шляхи її вирішення. Визначення права, яке необхідно застосовувати до об'єктів інтелектуальної власності. Правове регулювання іноземних інвестицій. Українське законодавство про іноземні інвестиції. Правовий режим власності держави. Доктрина акта держави.

Питання спадкування у міжнародному приватному праві. Колізії законів у сфері спадкування. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Перехід спадкового майна до держави. Держава як спадкоємець. Перехід майна до держави на правах окупації.

Порядок укладення та розірвання транскордонних шлюбів. Правове регулювання майнових відносин подружжя, ускладнених іноземним елементом. Уніфіковані питання в галузі сімейного права. Колізійні питання у сімейному праві. Регулювання сімейних відносин з іноземним елементом в українському законодавстві. Укладення шлюбу. Правовідносини між подружжям. Основні типи систем подружнього

майна (шлюбного режиму). Правове регулювання майнових відносин подружжя з іноземним елементом, яке проживає в Україні.

Договірні зобов'язання у міжнародному приватному праві. Застосування «Правил ІНКОТЕРМС» в зовнішньоекономічних договорах. Правове регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Колізійні питання договірних зобов'язань. Автономія волі сторін при виборі права. Віденська конвенція про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року. Принципи УНІДРУА. Вимоги до форми та змісту зовнішньоекономічних договорів. Особливості укладення та виконання міжнародних комерційних контрактів. Способи забезпечення виконання договірних зобов'язань. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у міжнародній торгівлі. Правила ІНКОТЕРМС та їх застосування в зовнішньоекономічних договорах. Правова природа та значення правил ІНКОТЕРМС. Структура та зміст ІНКОТЕРМС 2020. Класифікація базисних умов поставки. Розподіл ризиків та витрат між продавцем і покупцем. Момент переходу ризиків. Особливості застосування окремих термінів (EXW, FCA, FOB, CIF тощо). Вплив базисних умов поставки на ціну товару. Документальне оформлення поставок згідно з ІНКОТЕРМС. Практика застосування ІНКОТЕРМС у міжнародній торгівлі. Переваги та недоліки різних базисних умов поставки.

Деліктні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання деліктних зобов'язань. Основні колізійні прив'язки в деліктних відносинах. Закон місця вчинення делікту. Закон суду. Автономія волі сторін у деліктних зобов'язаннях. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок дорожньо-транспортних пригод з іноземним елементом. Відповідальність за шкоду, заподіяну дефектними товарами в міжнародному приватному праві. Особливості відшкодування моральної шкоди в різних правових системах. Деліктна відповідальність у сфері екологічних правопорушень з іноземним елементом.

Міжнародний цивільний процес. Поняття міжнародного цивільного процесу. Міжнародна підсудність. Процесуальні права іноземців в Україні. Процесуальне становище іноземної держави та його особливості. Правова допомога в цивільних справах: міжнародне та національне регулювання.

Міжнародний комерційний арбітраж та інші альтернативні способи вирішення спорів з іноземним елементом. Поняття арбітражу. Види третейських (арбітражних) судів. Джерела правового регулювання арбітражного розгляду спорів. Визнання та виконання арбітражних рішень. Поняття альтернативного вирішення спорів та класифікація способів, що застосовуються до вирішення спорів з іноземним елементом. Медіація як спосіб альтернативного вирішення спорів. Переговори як альтернативний спосіб вирішення приватноправових спорів. Третейський суд та його роль у альтернативному вирішенні спорів.

Типові питання з дисципліни «Міжнародне приватне право»

Визначте структуру норми: «Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи визначається особистим законом юридичної особи».

- A. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи – прив'язка, визначається особистим законом юридичної особи – обсяг
- B. У цій нормі немає прив'язки
- C. У цій нормі немає обсягу
- D. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи – обсяг, визначається особистим законом юридичної особи – прив'язка

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Призначення покарання та застосування інших заходів кримінально-

правового впливу. Поняття та мета покарання в кримінальному праві. Призначення покарання в межах санкції або частини статті Кримінального Кодексу України. Залежність ступеня тяжкості кримінального правопорушення на вид та розмір покарання. Оцінювання інформації щодо особи винного під час призначення покарання. Призначення покарання з урахуванням обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання та їх урахування при його призначенні.

Поняття заходів кримінального впливу. Види заходів кримінального впливу. Заохочувальні заходи кримінального впливу. Примусові заходи кримінального впливу. Квazi-заходи кримінального впливу. Поняття та ознаки «інших заходів кримінально-правового характеру». Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Злочини проти основ національної безпеки. Національна безпека як об'єкт злочинного посягання. Поняття і види злочинів проти основ національної безпеки. Характеристика злочинів проти основ національної безпеки. Суб'єкт та спеціальний суб'єкт злочинів проти основ національної безпеки. Характеристика суб'єктивної та об'єктивної сторони злочинів проти основ національної безпеки. Мотив та умисел у злочинах проти основ національної безпеки.

Характеристика дій, спрямованих на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Аналіз складу злочину посягання на територіальну цілісність і недоторканність України. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України. Характеристика та ознаки державної зради. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Характеристика та ознаки диверсії. Характеристика та ознаки шпигунства, як злочину проти основ національної безпеки. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки

Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти життя особи. Діяння у складі вбивства. Наслідки у складі вбивства. Кваліфіковані види умисного вбивства. Привілейовані види умисного вбивства. Посягання на життя окремих категорій осіб. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Поняття і види тілесних ушкоджень. Суспільно небезпечні діяння у складах тілесних ушкоджень. Наслідки у складах тяжких тілесних ушкоджень. Розлад здоров'я як ознака тілесних ушкоджень. Втрата працездатності як ознака тілесних ушкоджень. Відмінність побоїв від тілесних ушкоджень. Відмінність катування від тілесних ушкоджень та побоїв. Розмежування складів залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Поняття, загальна характеристика та види злочинів проти волі, честі та гідності особи. Аналізування юридичних складів кримінальних правопорушень та характеристика кваліфікуючих ознак: незаконного позбавлення волі або викрадення людини; насильницького зникнення; захоплення заручників; підміни дитини; торгівля людьми; експлуатації дітей; використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом; незаконного поміщення в заклад з надання психіатричної допомоги.

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Розмежування складів зґвалтування та насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом. Способи у складах зґвалтування та насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом. Розмежування примушування до вступу в статевий зв'язок та зґвалтування і насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом.

Кримінальні правопорушення проти власності. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності. Ознаки кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним зверненням чужого майна на користь винуватого чи третіх осіб. Форми «розкрадання». Момент закінчення «розкрадання». Таємність як ознака крадіжки. Відмінність крадіжки від грабежу. Діяння у складі розбою. Відмінність розбою від насильницького грабежу. Діяння у складі вимагання. Способи вимагання. Відмінність вимагання від розбою та грабежу. Способи вчинення шахрайства. Відмінність привласнення, розтрата та заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем від інших форм «розкрадання» Відмінність шахрайства та заподіяння майнової шкоди шляхом обману чи зловживання довірою.

Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Діяння у складі створення злочинної організації. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у складі злочинної організації. Поняття банди та бандитизму, діяння вчинені у їх складі. Поняття воєнізованого та збройного формування, відмінність між ними. Поняття терористичної групи та терористичної організації. Діяння у складі терористичного акту та його мета. Незаконні діяння зі зброєю, що можуть утворювати склади кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Аналізування юридичних складів та характеристика кваліфікуючих ознак кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Групове порушення громадського порядку; масові заворушення: аналіз юридичних складів злочинів та характеристика обтяжуючих обставин. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку та порівняння них з хуліганством. Наруга над могилою. Поняття та характеристика сутенерства. Ознаки кримінального діяння, щодо втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність. Аналізування характерних ознак кваліфікації інших кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Поняття зловживання владою, службовим становищем або повноваженнями. Поняття перевищення влади або службових повноважень. Діяння у складі службової недбалості. Наслідки у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Предмет службового підроблення. Поняття неправомірної вигоди. Суспільно небезпечні діяння з неправомірною вигодою. Суб'єкт кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Правова природа та особливості кримінальних правопорушень проти миру та безпеки людства. Міжнародно-правові акти щодо відповідальності за воєнні злочини. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду. Принцип універсальної юрисдикції у справах про воєнні злочини. Пропаганда війни та планування, підготовка і розв'язування агресивної війни. Визначення агресії в міжнародному праві. Відповідальність вищого військового та політичного керівництва. Форми співучасті у воєнних злочинах. Виконання наказу як обставина, що виключає злочинність діяння. Порушення законів та звичаїв війни. Женевські конвенції 1949 року та додаткові протоколи до них. Види воєнних злочинів. Відповідальність за застосування заборонених методів ведення війни. Захист цивільного населення під час збройних конфліктів. Геноцид та злочини проти людяності. Ознаки геноциду в міжнародному праві. Форми та способи вчинення геноциду. Відповідальність за злочини проти людяності. Особливості

розслідування та доказування злочинів проти людяності. Міжнародний тероризм та злочини терористичної спрямованості. Міжнародні конвенції щодо боротьби з тероризмом. Фінансування тероризму. Міжнародне співробітництво у протидії тероризму. Особливості кваліфікації терористичних актів.

Типові питання з дисципліни «Кримінальне право України:

Назвіть ознаки, які визначають характер і сутність суспільної небезпечності злочину.

- A мотив і мета злочину
- B особисті якості суб'єкта злочину
- C вік, соціальний стан потерпілого
- D місце та час вчинення злочину

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Збирання, перевірка та оцінка доказів. Правова регламентація процесу збирання доказів. Способи та методи збирання доказів. Процесуальні дії при збиранні доказів. Роль слідчого та прокурора у збиранні доказів. Участь спеціаліста при збиранні доказів. Допустимість доказів у кримінальному процесі. Критерії допустимості доказів. Процесуальне оформлення доказів. Недопустимі докази та наслідки їх виявлення. Порядок визнання доказів недопустимими. Належність доказів та їх верифікація. Встановлення джерела походження доказів. Перевірка достовірності доказової інформації. Співставлення доказів з іншими матеріалами справи. Виявлення суперечностей у доказах. Експертна оцінка доказів. Види судових експертиз. Порядок призначення експертизи. Висновок експерта як джерело доказів. Оцінка висновку експерта судом. Оцінка доказів судом. Принцип вільної оцінки доказів. Внутрішнє переконання судді. Всебічність, повнота та об'єктивність оцінки доказів. Мотивування судових рішень щодо оцінки доказів.

Застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Мета та види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Підстави та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Мета й підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Види запобіжних заходів. Порядок застосування запобіжних заходів. Порядок продовження строку застосування запобіжного заходу, зміни та скасування запобіжних заходів.

Досудове розслідування у кримінальному процесі. Поняття та форми досудового розслідування. Загальні положення досудового розслідування: початок досудового розслідування; поняття та види підслідності; строки досудового розслідування та порядок їх продовження; ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення; недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування; об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування; розгляд клопотань під час досудового розслідування. Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Судове провадження у кримінальному процесі. Підготовче провадження. Загальні положення судового розгляду. Межі судового розгляду. Процедура судового розгляду. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження, процесуальний порядок і строки апеляційного оскарження. Форма та зміст апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова у відкритті провадження. Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду. Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна та доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження. Межі перегляду судом апеляційної

інстанції. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції. Судові рішення суду апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Право на касаційне оскарження, процесуальний порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції. Підстави та порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду. Судові рішення суду касаційної інстанції.

Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні. Поняття, завдання та правова основа міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Процесуальний порядок надання міжнародної правової допомоги під час проведення процесуальних дій. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами. Запит про міжнародне співробітництво. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Виклик підозрюваного, обвинуваченого з-за кордону та їхні гарантії. Виклик свідка, потерпілого, його представника. Кримінальне провадження у порядку перейняття.

Видача осіб, які вчинили правопорушення (екстрадиція). Сутність видачі (екстрадиції) особи, яка вчинила злочин. Передача до України особи, щодо якої прийняте рішення про видачу. Межі підтримання державного обвинувачення, щодо виданої особи. Визнання та виконання вироків іноземних судів та передання засуджених осіб. Порядок розгляду уповноваженим (центральним) органом України запиту про видачу особи в іноземну державу. Підстави для відмови у видачі. Права особи, видача якої запитується. Розгляд судом запиту про видачу особи. Рішення уповноваженого (центрального) органу України щодо запиту про видачу особи. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб. Кримінальне провадження у порядку перейняття.

Типові поняття з дисципліни «Кримінально-процесуальне право»:

Змістом якої функції кримінального процесу є прийняття рішення по суті у кримінальному провадженні?

- A обвинувачення
- B захисту
- C правосуддя
- D судового контролю

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

Умови застосування норм міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів. Кваліфікація Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду збройного конфлікту, спричиненого агресією Російської Федерації проти України. Поняття та класифікація збройних конфліктів у міжнародному праві. Міжнародні збройні конфлікти: поняття, ознаки та правове регулювання. Неміжнародні збройні конфлікти: характеристика та особливості правового регулювання. Змішані (гібридні) збройні конфлікти. Застосування міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів. Принципи ведення збройних конфліктів. Захист жертв війни та цивільного населення. Роль Міжнародного Комітету Червоного Хреста у збройних конфліктах. Кваліфікація Офісом Прокурора МКС збройного конфлікту між РФ та Україною. Юрисдикція МКС щодо ситуації в Україні. Попереднє розслідування та збір

доказів воєнних злочинів. Визнання конфлікту як міжнародного збройного конфлікту. Кваліфікація дій РФ як акту агресії. Розслідування конкретних воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Співпраця України з МКС у розслідуванні злочинів. Перспективи притягнення до відповідальності вищого військового та політичного керівництва РФ. Значення кваліфікації конфлікту для міжнародно-правових наслідків.

Статус комбатантів, інших учасників збройного конфлікту та цивільних осіб у міжнародному гуманітарному праві. Поняття комбатантів та некомбатантів. Правовий статус цивільних осіб, медичного і духовного військового персоналу, комбатантів, які поранені, хворі або зазнали корабельної аварії, військовополонених й інтернованих цивільних осіб.

Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права. Застосування положень Кримінального кодексу України за порушення законів та звичаїв війни.

Універсальна юрисдикція держав щодо міжнародних злочинів у міжнародному праві. Юрисдикція України щодо міжнародних злочинів. Поняття та принципи універсальної юрисдикції у міжнародному праві. Джерела міжнародного права щодо універсальної юрисдикції держав. Міжнародні злочини як об'єкт універсальної юрисдикції. Женевські конвенції 1949 року та універсальна юрисдикція. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання. Практика держав щодо застосування універсальної юрисдикції. Обмеження та виключення у застосуванні універсальної юрисдикції. Співвідношення універсальної юрисдикції з імунітетом посадових осіб держави. Міжнародне співробітництво держав у реалізації універсальної юрисдикції. Конституційно-правові засади юрисдикції України щодо міжнародних злочинів. Кримінальний кодекс України про міжнародні злочини. Імплементація норм Римського статуту у законодавство України. Територіальна юрисдикція України щодо злочинів, вчинених в умовах воєнного стану. Персональна (активна та пасивна) юрисдикція України. Застосування Україною принципу універсальної юрисдикції. Підслідність та підсудність справ про міжнародні злочини в Україні. Взаємодія України з Міжнародним кримінальним судом. Видача осіб та міжнародна правова допомога у справах про міжнародні злочини. Судова практика України щодо розгляду справ про міжнародні злочини. Офіс Генерального прокурора України у справах про військові злочини. Проблеми та перспективи притягнення до відповідальності за міжнародні злочини в Україні.

Юрисдикція та процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду. Римський статут Міжнародного кримінального суду. Елементи злочинів Міжнародного кримінального суду. Правовий статус судді, прокурора та адвоката Міжнародного кримінального суду. Захист потерпілих осіб Міжнародним кримінальним судом. Проведення в Міжнародному кримінальному суді. Виконання вироків Міжнародного кримінального суду.

Зобов'язання України щодо відповідальності за міжнародні злочини. Злочини геноциду. Злочини проти людяності. Військові злочини. Злочин агресії.

Зобов'язання України щодо відповідальності за конвенційні злочини. Корупційні злочини. Злочини проти особистих прав і свобод громадян. Контрабанда. Легалізація (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом. Фальшивомонетництво. Незаконний обіг зброї. Поширення порнографії. Незаконний обіг наркотичних засобів і психотропних речовин. Тероризм. Піратство. Захоплення заручників. Злочини проти безпеки морського судноплавства. Незаконні операції з культурними цінностями.

Типові питання з дисципліни «Міжнародне кримінальне право включаючи міжнародне співробітництво у сфері запобігання злочинності»:

Четверта Женевська конвенція стосується захисту такої категорії осіб:

А. Цивільного населення

- В. Комбатантів на морі
- С. Військовополонених
- Д. Поранених та хворих

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАВНИКА»

Незалежність, компетентність та безсторонність. Поняття та значення незалежності правника у професійній діяльності. Гарантії незалежності суддів, адвокатів, прокурорів та нотаріусів. Зовнішня та внутрішня незалежність правника. Компетентність як основна вимога до професійної діяльності правника. Складові професійної компетентності: знання, вміння, навички та досвід. Обов'язок постійного підвищення кваліфікації та професійного розвитку. Оцінювання та підтвердження професійної компетентності правника. Поняття безсторонності у діяльності правника. Безсторонність суддів при здійсненні правосуддя. Об'єктивність та неупередженість як складові безсторонності. Конфлікт інтересів та його вплив на безсторонність правника. Заборона дискримінації та упередженого ставлення до учасників правовідносин. Етичні дилеми при забезпеченні незалежності, компетентності та безсторонності. Дисциплінарна відповідальність за порушення принципів незалежності, компетентності та безсторонності. Міжнародні стандарти щодо незалежності, компетентності та безсторонності правників. Практичні аспекти застосування принципів незалежності, компетентності та безсторонності у різних сферах юридичної практики.

Чесність та непідкупність. Вимоги щодо несумісності з іншими видами діяльності. Недопущення конфлікту інтересів. Професійна етика та стандарти чесності в діяльності публічних службовців. Механізми запобігання корупції та конфлікту інтересів. Декларування майна, доходів та видатків. Відповідальність за порушення вимог щодо доброчесності. Етичні кодекси поведінки. Обмеження щодо одержання подарунків. Антикорупційні програми та уповноважені підрозділи з питань запобігання корупції. Правове регулювання вимог щодо несумісності. Обмеження щодо суміщення та сумісництва з іншими видами діяльності. Види діяльності, заборонені для публічних службовців. Членство в органах управління підприємств та організацій. Підприємницька діяльність. Особливості роботи за сумісництвом у наукових установах та закладах освіти. Відповідальність за порушення вимог щодо несумісності. Порядок врегулювання ситуацій несумісності. Заходи щодо запобігання та попередження конфлікту інтересів. Шляхи врегулювання конфлікту інтересів. Службове несумісництво як умова забезпечення незалежності. Вимоги щодо несумісності перебування на посаді судді. Вимоги щодо несумісності прокурора. Несумісність адвокатської діяльності з іншими видами діяльності.

Відданість верховенству права та правам людини. Верховенство права як основоположний принцип правової системи України. Конституція України про верховенство права. Верховенство права як певний стандарт ухвалення судових рішень. Професійна діяльність судді як приклад неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права. Відданість верховенству права та законності у професійній поведінці прокурора. Практична реалізація принципів верховенства права та законності як етична вимога до діяльності адвоката. Етичні аспекти дотримання верховенства права та захисту прав і свобод людини у правоохоронній сфері.

Конфіденційність та збереження професійної таємниці. Захист конфіденційної інформації про особу Конституцією України. Конфіденційна інформація та професійна таємниця: спільне і відмінне. Уміння володіти професійною таємницею як етична вимога в діяльності адвокатів, суддів, нотаріусів. Правила адвокатської етики про принцип конфіденційності в діяльності адвоката. Нотаріальна таємниця. Таємниця слідства і дізнання. Випадки санкціонованого розголошування інформації.

Етичні засади взаємовідносин між правниками. Реагування на неетичну поведінку колег. Професійна етика правника. Етичні стандарти взаємовідносин у сфері правосуддя. Моральні виміри спілкування правників. Етичні взаємовідносини адвоката та суду. Етика взаємовідносин адвокатів і прокурорів. Взаємовідносини у колективах прокуратур. Етичні правила взаємовідносин між адвокатами. Форми реагування правників на неетичну поведінку колег. Дисциплінарна відповідальність за порушення правил професійної етики.

Дотримання високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн. Стандарти етичних кодексів юридичних професій. Професійна честь і гідність правника. Поведінка судді під час здійснення правосуддя. Позасудова поведінка судді. Етичні стандарти відносин адвоката з клієнтом. Дотримання прокурором правил етики в роботі і поза нею. Основні вимоги до його поведінки. Сумлінна професійна поведінка нотаріуса та його поведінка у позаслужбовий час. Етичні стандарти поведінки працівників правоохоронних органів. Службова та позаслужбова культура поведінки правника. Культура та правила використання правниками соціальних мереж, Інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет.

Дисциплінарна відповідальність судді, прокурора та адвоката. Підстави та порядок застосування дисциплінарних стягнень. Дисциплінарна відповідальність судді. Підстави притягнення судді до дисциплінарної відповідальності. Порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо судді. Види дисциплінарних стягнень. Повноваження Вищої ради правосуддя у дисциплінарних справах щодо суддів. Оскарження рішень про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності. Гарантії незалежності суддів при здійсненні дисциплінарного провадження. Дисциплінарна відповідальність прокурора. Дисциплінарні проступки прокурора. Порядок здійснення дисциплінарного провадження. Повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. Види дисциплінарних стягнень, що застосовуються до прокурорів. Строки застосування дисциплінарних стягнень. Оскарження рішень про притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Правила адвокатської етики як підстава дисциплінарної відповідальності. Порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо адвоката. Повноваження кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури. Види дисциплінарних стягнень. Особливості оскарження рішень про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Гарантії адвокатської діяльності при здійсненні дисциплінарного провадження.

Типові питання з дисципліни «Загальні етичні вимоги правничої професії»

Моральний нігілізм юриста:

- A. заперечення юристом спільних для всіх моральних норм, принципів та ідеалів, невизнання будь-яких авторитетів;
- B. світоглядна позиція юриста, суть якої полягає у ставленні до будь-якої речі як до ніщо;
- C. безглуздість, нісенітниця, те, що суперечить здоровому глузду, але що може сприймати юрист у певній ситуації;
- D. заперечення юристом гуманного ставлення до людини та всього живого.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзменаційна робота складається з питань та фабул (описів фактичних обставин ситуації). Типи тестових завдань:

- 1) завдання, що мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний;

Відповідь на кожне з запитань оцінюється в 0 або 1 тестовий бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано. Загальна кількість тестових завдань (запитань) - 100. На виконання роботи відведено 150 хвилин. Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати надавши правильні відповіді на всі запитання - 100 тестових балів.

Відповіді на завдання записуються на аркуші відповіді Атестаційного кваліфікаційного екзамену за ступенем магістр.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів – 100. Методика розрахунку балів наведена у таблиці 1. При наявності виправлень в аркуші відповіді на кваліфікаційному екзамені бали знімаються. Кількість знятих балів визначається пропорційно від кількості виправлень відповідно до таблиці 2.

Таблиця 1.

Критерії оцінки комплексного екзамену з атестації за ступенем «магістр» зі спеціальності 0.81 «Право»

Кількість вірних відповідей	Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS
72-80	90-100	A	«5» відмінно
66-71	82-89	B	
59-65	74-81	C	
51-58	64-73	D	«3» задовільно
48-50	60-63	E	
28-47	35-59	FX	«2» незадовільно
0-27	1-34	F	

Таблиця 2.

Критерії зняття балів за виправлення

Кількість виправлень	Кількість знятих балів
Від 1 до 5	0 балів
Від 6 до 10	3 бали
Більше 10	5 балів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У. 2023. 536 с.
2. Конституційне право : навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 584 с.
3. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. - К.: Ваіте, 2021. 528 с.

«ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ЄС)»

1. Яремчук В. Д. Основи права Європейського Союзу та Ради Європи: дефініції, джерела, схеми, таблиці та персоналії : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 340 с.
2. Право Європейського Союзу : підручник / за ред. Р. А. Петрова ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». Вид. 11-те, змін. і допов. Харків : Право, 2024. 488 с.
3. Яковюк, І. В. Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник. Харків : Право, 2021. 360 с.

«МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»

1. Бєвза Ю. П., Демчик Н. П., Мота А. Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях) : навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.
2. Антонович, М. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
3. Міжнародне публічне право: основи теорії : навч.-метод. посіб. / Х. Н. Бєхруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. – Одеса : Юридика, 2023. 252 с.

«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Діхтієвський, П. В. Адміністративне право України : підручник. Харків : Людмила, 2023. 772 с.
2. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, А. Берлач та ін. ; за заг. ред. В. Галунька, В. Фелика. Вид. 5-те. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Відомості Верховної Ради України. 1984. додаток до № 51. ст.1122.
4. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.

«АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ»

1. Адміністративне процесуальне право та сучасне адміністративне е-судочинство : навч. посібник / уклад. В. В. Волік. Київ : МДУ, 2024. 135 с.

2. Адміністративний процес : навч. посіб. / О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк, С. М. Гусаров та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка ; МВС України, Харків.нац.ун-т внутр.справ. Харків: ХНУВС. 2022. 412 с.
3. Адміністративний процес України : підручник / за заг. ред. Д. І. Йосифовича. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 500 с.

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Цивільне право (особлива частина) : навч. посібник / за заг. ред. : Н.М. Процьків, В.М. Никифорака. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
2. Цивільне право у схемах і таблицях з ілюстраціями. Загальна частина. Навчально-наочний посібник. / Укладач С.С. Мирзи. Одеса: ОДУВС, 2021. 70 с.
3. Цивільне право України : навч. посіб. до складання вступ. випробування в магістратуру у форматі ЗНО / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. Є. Ходико. Харків : Право, 2021. 396 с.
4. Цивільне право України. Частина особлива : підручник / за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2025. 592 с.
5. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

«ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Цивільне процесуальне право України : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2023. 728 с.
2. Факас І. Б., Возняковська К. А., Біленець Д. А., Цивільний процес : навч.-метод. посіб. для здобув. вищої освіти першого (бакалавр.) рівня; галузь знань - 08 «Право», спец. - 081 «Право». Чернівці, 2025. 290 с.
3. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина) : підручник / О. В. Гетманцев, Л. А. Кондрат'єва, Л. А. Остафійчук та ін. ; за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 412 с.

«ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Боднарчук О. Г., Васьківська К. М., Левчук П. Р. Трудове право України. Навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 572 с.
2. Трудове право України: підручник / за ред. проф. О. М. Ярошенко. Харків, 2022. 376 с.
3. Щербина В.І., Соцький А.М. Трудове право України: Підручник / В.І. Щербина, А.М. Соцький. Чернівці: Технодрук, 2021. 552 с.
4. Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. - 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Діа, 2024. 228 с.
5. Ярошенко О., Іншин М., Жигалкін І., Луценко О. Індивідуальне та колективне трудове право України: наук. видання. Х.: Юрайт, 2021. 412 с.

«МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

1. Довгерт А.С. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Алерта. 2024. 256 с.
2. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право : підручник. Вид. 8-ме, переобл. і допов. Київ: Алерта, 2021. 524 с.
3. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум / В. О. Бажанов, О. О. Білик-Ромашенко, Т. В. Боднар, Е. М. Грамацький, І. А. Діковська, А. О. Кодинець, О. В.

- Кохановська, Р. А. Майданик, Л. В. Панова, Ю. Д. Притика, Л. І. Радченко, В. В. Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І. А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с.
4. Міжнародне приватне право : підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 408 с.

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Кримінальне право України. Частина 1 : конспект лекцій: навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081«Право» / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П. Чернівці, 2022. 182 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина : навч.посібн./ О.М. Волуйко та ін. Київ : ІВЦ НГУ. 2023. 288 с.
- 4.Кримінальне право (Загальна частина): навч. посіб. / С. А. Шалгунова, О. С. Скок, Т. В. Шевченко та ін. ; за заг. ред. С. А. Шалгунової. Київ : НАУ, 2021. 128 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина : практикум / уклад. Т. Д. Лисько. Київ : НАУ, 2021. 128 с.

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. № 9-10. № 11-12. № 13. ст.88.
2. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України : підручник. 11-те вид. Київ : Алерта, 2026. 674 с.
3. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях: навч. посіб. / С. Є. Абламський, Г. І. Глобенко, В. В. Романюк та ін. ; за заг. ред. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2021. 300 с.

«МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього : Закон України від 21.08.2024 р. № 3909-IX. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3909-20#Text>
2. Журавльов, Д. В., Дрозд, О. Ю., Копотун, І. М., Коропатнік, І. М., Алієв, Р. В., Кривенко, О. В., Ануфрієв, М. І., Дубенко, О. І., Грицай, Т. Г., Сивка, В. В., Курилюк, Ю. Б., Бортняк, В. А. Міжнародне гуманітарне право: особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2023. 598 с.
3. Міжнародне кримінальне право : навчальний посібник / кол. авторів ; за заг. ред. Т. І. Созанського та О. М. Броневицької. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 472 с.
4. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право: Загальний курс. / Міжнародний червоний хрест, Женева. Укр. версія підг. Делегацією МКЧХ в Україні. Київ, 2021. 398 с. URL: <https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/Nils-Melzer-Comprehensive-introduction-to-IHL-UKR.pdf>

«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАВНИКА»

1. Кацавець Р. С. Професійна етика юриста. Навчальний посібник. 2-е вид., доповнене. Київ: Алерта, 2022. 246 с.
2. Професійна етика в юриспруденції: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 476 с.
3. Митрофанов І. І., Васечко Л. О., Кравчук В. М. Професійна етика в юриспруденції: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 476 с.

Схвалено на засіданні кафедри КПДС

Протокол № 3 від 14 жовтня 2025 р.

Завідувачка кафедрою

_____ Ольга МАЛЕТОВА

ПОГОДЖЕНО:

В.о. директор НН інституту права

_____ Ольга СТОГОВА

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ*
до документу «Програма Магістр ІВ 2025»

ВНЕСЕНО

Завідувач кафедри КПДС
Малетова Ольга Сергіївна

внесено 16.10.2025 15:08

РОЗГЛЯНУТО

Перший проректор
Шкільник Інна Олександрівна

підписано 17.10.2025 10:36

ПОГОДЖЕНО

Т.в.о. директора ННІП
Стогова Ольга Володимирівна

погоджено 16.10.2025 16:18

Створено в електронному особистому
кабінеті особи, яка вносить документ
на розгляд вищої посадової особи

Відповідальна особа

(підпис)

Малетова Ольга Сергіївна

* опрацювання здійснено через електронні особисті кабінети осіб, які візують документ